

Научно воћарско друштво Србије
Scientific pomological society of Serbia

Универзитет у Новом Саду, Пољопривредни факултет
University of Novi Sad, Faculty of Agriculture

16. КОНГРЕС ВОЋАРА И ВИНОГРАДАРА СРБИЈЕ

са међународним учешћем

16TH SERBIAN CONGRESS OF FRUIT AND GRAPEVINE PRODUCERS

with international participation

ЗБОРНИК АПСТРАКАТА
ABSTRACT BOOK

Врдник, Република Србија
28. фебруар - 3. март 2022.

Vrdnik, Republic of Serbia
February 28th - March 3rd

МОНИТОРИНГ БРАОН МРАМОРАСТЕ СЕНИЦЕ (*HALYOMORPHA HALYS*) КАО ОСНОВА ЗА ПРИМЕНУ ОДГОВАРАЈУЋЕ СТРАТЕГИЈЕ СУЗБИЈАЊА

Драган Вајганд

Агропротект доо, Николе Пашића 9, Сомбор

E-mail: vajgandd@sbb.rs

Halyomorpha halys Stål (Hemiptera: Pentatomidae) – браон мрамораста стеница (БМС) забележена је први пут у Србији 2015. године. Од тада се проширила по целој Србији. Услед високе бројности стеница током 2020. године у појединим засадима комплетан род леске је бачен, а штете је било и на другим воћним врстама. Мониторинг одраслих стеница вршен је 2020. и 2021. године светлосним клопкама тип РО Агробечеј у Сомбору и Челареву, а у већем броју засада леске на северу Бачке мирисним лепљивим клопкама произвођача Trécé (SAD). Бројност стеница је редовно приказивана на www.agroupozorenje.rs. Клопкама је установљено да су стенице биле присутне од 11. априла до 19. октобра. Просечна бројност мања од 25 на пет дана је трајала до краја прве декаде јуна. Након тога је порасла и била већа све до почетка септембра. Током појаве установљена је појава пет врхова бројности од 21. јуна до 31. августа. Највећи број стеница током једног дана забележен је 27. јула 2021. и износио је 620 у Челареву. Проверена је корелација између температуре спољашње средине и динамике бројности одраслих јединки. Установљено је да се врхови бројности дешавају при вредности суме ефективних температура: 245, 457, 593, 660 и 787 уколико се као доњи праг развоја рачуна температура 14,17°C и дужина трајања дана од 12,7 сати. Највећи број стеница условљен је при вредности суме ефективних температура 593. Период током ког је бројност била висока је јако дуг, па је и сузбијање стенице било потребно вршити већи број пута. Захваљујући мониторингу у неким засадима леске сузбијање стенице током 2021. године вршено је два пута а у неким шест пута.

Кључне речи: *Halyomorpha halys*, браон мрамораста стеница, светлосна клопка

MONITORING OF THE BROWN MARMORATED STINK BUG (*HALYOMORPHA HALYS*) AS A BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF AN APPROPRIATE CONTROL STRATEGY

Dragan Vajgand

Agroprotekt doo, Nikole Pašića 9, Sombor

E-mail: vajgandd@sbb.rs

Halyomorpha halys Stål (Hemiptera: Pentatomidae) - brown marmorated stink bug (BMSB) was recorded for the first time in Serbia in 2015. Since then, it has spread throughout Serbia. Due to the large number of stink bugs during 2020, in some orchards, the entire yield of hazelnut was thrown away, and there were also damage recorded on other fruit species. Monitoring of BMSB adults was performed in 2020 and 2021 with light traps type RO Agrobečej in Sombor and Čelarevo, and in a large number of hazelnut plantations in the north of Bačka with olfactory sticky traps manufactured by Trécé (USA). The number of captured specimens is regularly displayed on ww.agroupozorenje.rs. The traps established that the BMSB images were present from April 11 to October 19. The average number of less than 25 for five days lasted until the end of the first decade of June. After that, it grew and was bigger until the beginning of September. During the occurrence, the appearance of five peaks from June 21 to August 31 was established. The largest number of bed bugs in one day was recorded on July 27, 2021, and it amounted to 620 in Čelarevo. The correlation between the ambient temperature and the dynamics of the number of adult individuals was checked. It was found that the peaks occur at the value of the sum of effective temperatures: 245, 457, 593, 660 and 787 if the lower threshold of development is the temperature of 14.17 ° C and the length of the day of 12.7 hours. The largest number of bed bugs was caught at the value of the sum of effective temperatures of 593. The period during which the number was high was very long, so it was necessary to control the bugs several times. Thanks to monitoring in some hazel orchards, bed bug control was carried out twice in 2021, and in some six times.

Key words: *Halyomorpha halys*, brown marmorated stink bug, BMSB, light traps

Издавач:
УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

За издавача:
Проф. др Недељко Тица

Уредник:
Проф. др Зоран Кесеровић

Технички уредник:
Доц. др Горан Бараћ

Корице:
Дипл. инж. мастер Сара Ђорђевић

Штампа:
BIROGRAF COMP doo

Тираж:
350 примерака

ISBN 978-86-7520-548-7